

رؤسای استانی دانشگاه آزاد در گفت‌وگو با «فرهیختگان» تاثیرات بهره‌برداری از سامانه آمایش را تشریح کردند

طراحی آینده آموزش عالی با چشم باز

سارا طاهری
رئیس‌کلان گروه دانشگاه

موضوع ماموریت‌گرایی آمایش محور در حوزه آموزش عالی یکی از دغدغه‌های دانشگاه آزاد بوده تا جایی که در چند سال

اخیر رویکرد این دانشگاه در حوزه سیاستگذاری آموزش عالی تغییر کرد و قرار شد هر اقدام و برنامه‌ریزی مبتنی بر آمایش یعنی نگاه اقتضامحور و حل مساله باشد. به عبارت بهتر جذب استادان و دانشجویان، بازنگری سرفصل دروس، ایجاد رشته‌های جدید، تاسیس دانشکده‌ها و طراحی ماموریت

واحد‌ها همگی باید در راستای مشکلات و نیازهای جامعه و کارآفرینی باشد. بر همین اساس سامانه آمایش دانشگاه آزاد گذشته رونمایی شد و حالا تمام واحدهای دانشگاه‌های آزاد ماموریت‌ها و اقدامات خود را در راستای این طرح پیش می‌برند. در این گزارش در گفت‌وگو با رؤسای سه استان

خراسان رضوی، سمنان و ایلام به جزئیات ماموریت‌های محول شده به آنها براساس سامانه آمایش، تغییر ماموریت واحدها و تغییراتی که طرح آمایش بر روند فعالیت واحدهای این استان‌ها گذاشته است، پرداخته‌ایم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

رئیس دانشگاه آزاد استان سمنان مطرح کرد

احیای رشته‌ها با کمک سامانه آمایش

مهدی منصوری، رئیس دانشگاه آزاد استان سمنان درخصوص تعریف ماموریت‌های این استان گفت: «ماموریت‌هایمان را براساس سامانه آمایش استان در چند حوزه تعریف کردیم. یکی از ماموریت‌ها حوزه گردشگری است چون شهر شاهرود به واسطه بسطام و شخصیت‌های شناخته شده این شهر مانند یانیزد بسطامی قطب گردشگری محسوب می‌شود. شهر شه‌میرزاد و بسطام، شهر نمونه گردشگری در کشوروند تا جایی که از میان ۱۴۰۰ شهر کشور، کمتر از ۳۰ عدد شهر نمونه گردشگری اند که ۲ مورد از این شهرها یعنی شهرهای شه‌میرزاد و بسطام در استان سمنان قرار دارند.» او در ادامه افزود: «بنابراین علاوه بر جاذبه گردشگری عرفان در بسطام و به دلیل جاذبه‌های گردشگری زیاد استان، یکی از ماموریت‌ها را گردشگری قرار دادیم. برای انجام این ماموریت، با همکاری شرکت تک‌تاب یک‌سری از امکانات و امکان دانشگاه را برای اقامتگاه گردشگران تجهیز می‌کنیم تا خانواده دانشگاه آزاد و گردشگران سراسر کشور میهمان استان ما باشند.»

رئیس دانشگاه آزاد استان سمنان خاطر نشان کرد: «با توجه به پتانسیلی که در واحد سمنان در رشته علوم کامپیوتر و کامپیوتر در استان وجود دارد یکی دیگر از ماموریت‌هایمان متمرکز بر اقتصاد دیجیتال و کسب‌وکار مجازی است. در همین راستا با قراردادی که با استانداری منعقد شده است اطللس کسب‌وکار مجازی یا اقتصاد دیجیتال استان در حال تدوین بوده و قرار است کارهای خوبی در این زمینه انجام شود.»

منصوری با بیان اینکه یکی از مواردی که در استان وجود دارد و می‌تواند در آمایش استان لحاظ شود ظرفیت کشاورزی و دامپروری است، اضافه کرد: «استان سمنان به واسطه نزدیک بودن به استان تهران به عنوان استان معین در یک سری فرآورده‌های کشاورزی و دامپروری شناخته می‌شود. مثلاً در حوزه پرورش طیور سرآمدیم زیرا به عنوان استان معین شناخته شده و پشتیبان استان تهران عمل می‌کنیم. در شهر مهدیشهر یک نژاد دامی به نام سنگسری وجود دارد که مخصوص آن منطقه است و این شهر به عنوان قطب دامپروری شناخته می‌شود که این موضوع نیز در آمایش جزء ظرفیت استان محسوب می‌شود. بنابراین واحد مهدیشهر با توجه به اینکه قطب دامپروری است در این زمینه در آمایش دیده شده و در حال گسترش رشته علوم دامی در این واحدیم.»

رئیس دانشگاه آزاد استان ایلام:

۱۵ رشته جدید به جمع رشته‌های واحد ایلام اضافه شد

بهروز ناصری، رئیس دانشگاه آزاد استان ایلام توضیح داد: «مهران به عنوان قطب مذهبی و گردشگری در کشور شناخته شده و بیشتر از ۶۰ درصد تردد زائران در زمان اربعین از مرز مهران صورت می‌گیرد. در همین راستا یک ساختمان نیمه‌کاره داشتیم که به هتل تبدیل شد و اکنون به عنوان یک مرکز اقامتی در مهران فعالیت دارد.» رئیس دانشگاه آزاد استان ایلام گفت: «در حوزه فعالیت‌های دانش بنیان، چهار طرح اقتصادی برای سرای نوآوری مصوب کردیم که طی ۳ ماه گذشته مجوز این سرا را دریافت و اکنون در حال تأمین اعتباریم. این طرح‌ها عبارت است از طرح شیلانی واحد ایوان، تکمیل مجموعه بوم‌گردی واحد دره‌شهر، احداث زمین فوتسال روباز در واحد ایلام و تاسیس مجموعه پرورش قارچ.» ناصری تأکید کرد: «در سایر حوزه‌های آموزشی نیز در طول سال گذشته ۱۵ رشته جدید به جمع رشته‌هایمان اضافه شده است. در حوزه پرورشی نیز فرادادهای پرورشی با ادارات و دستگاه‌ها منعقد کرده و بخش قابل توجهی از کارهای شهرداری‌ها در استان مانند طراحی به دانشگاه سپرده شده است.»

ناصری با بیان اینکه در حوزه آموزش‌های کوتاه‌مدت نیز اکثر آموزش‌های مجموعه استانداری نیز برعهده دانشگاه است، اضافه کرد: «همچنین آموزش سازمان نظام مهندسی در دانشگاه برگزار شده و مجوز مرکز آموزش مهارتی علوم پزشکی از وزارت بهداشت را نیز دریافت کرده و در حال طی مراحل راه‌اندازی آنیم.» رئیس دانشگاه آزاد استان ایلام درخصوص تعداد واحدهای فناوری و پرورش محور توضیح داد: «در حوزه فناوری

برنامه‌ریزی ۲۵ درصد بودجه واحدها

براساس درآمدهای غیرشهریه‌ای

رئیس دانشگاه آزاد استان سمنان در ادامه توضیح داد: «تلاش کرده‌ایم در همه واحدها ۲۰ تا ۲۵ درصد بودجه واحد را براساس درآمدهای غیرشهریه‌ای ببندیم. ظرفیت فناوری و نوآوری در همه واحدهای استان ما به ویژه در واحد سمنان، شاهرود، دامغان و گرمسار وجود دارد که با توجه به رشته‌ها و اعضای هیات علمی، واحد سمنان بیشترین قابلیت را دارد. واحدهای شاهرود، دامغان و گرمسار هم بسیار پرقابلیتند و واحد مهدیشهر هم نیز به دلیل کوچک بودن محدودیت‌های خاص خود را دارد.»

او در پاسخ به سوال دیگری مبنی بر اینکه کدام واحدها در استان سمنان تغییر ماموریت داشته‌اند، گفت: «هنوز تغییر ماموریت به این معنا که بحث آموزش را کنار گذاشته و به طور مثال به سمت گردشگری برویم، نداشته‌ایم. یعنی هیچ کدام از این واحدها هنوز برای تغییر ماموریت کامل اعلام آمادگی نکرده‌اند ولی بیشترین واحدی که روی تغییر ماموریت آن می‌توان حساب کرد واحد مهدیشهر استان است، چون کمتر از هزار دانشجوی فعال دارد و ظرفیت گردشگری این منطقه به واسطه نزدیک بودن به شه‌میرزاد بسیار زیاد است.»

منصوری درباره تأثیر سامانه آمایش روی روند فعالیت واحدهای استان توضیح داد: «در زیرمجموعه آمایش، دانشکده‌های موضوعی تعریف می‌شوند. وقتی یکی از دانشکده‌های موضوعی را تعریف کنیم آن دانشکده پررنگ شده و روی توانمندی آن دانشکده تبلیغ و توانمندی‌های آن را عرضه می‌کنیم. به عنوان مثال در واحد سمنان در رشته کامپیوتر این کار را انجام داده‌ایم. در واحد سمنان یک انسان‌واره هوشمند به نام رایسان داریم که سختگیری استانداری بوده و به عنوان مجری در جلسات مربوط به فضای مجازی و حوزه معاونت اقتصادی استانداری حضور دارد. همین مورد باعث شده که رشته کامپیوتری در استان سمنان دیده شود. همچنین به واسطه سامانه آمایش اسمال در رشته کامپیوتر در مقاطع کارشناسی و بالاتر دانشجویان بیشتری جذب شدند و رشته علوم دامی در واحد مهدیشهر نیز در آمایش دیده، تقویت و احیا شد.» رئیس دانشگاه آزاد استان سمنان تصریح کرد: «در واحد شاهرود نیز با شرکتی به نام طب پلاستیک مجموعه فعالیت‌های مشتری آغاز شده است و دانشجویان ما در این شرکت و در قالب طرح پوشش مشغول به کارند. شرکت تک پلاستیک در دل دانشگاه مستقر شده است و در همان جا تولید محصول می‌کند که دانشجویان مان در قالب طرح پوشش و فعالیت‌های کاربنیان در این شرکت مشغول به فعالیتند.»

منصوری در پایان گفت: «تا حد امکان باید با گفتگمانی که در سند آمایش و سند تحول و تعالی در تمام واحدها به کار می‌گیریم این دو نقشه راه را ملکه ذهن همه خانواده دانشگاه آزاد کنیم. اگر این گفتگمان و تفکر که «هر اقدامی که در واحدها انجام می‌دهیم باید در راستای اهداف سند تحول و تعالی و براساس سامانه آمایش استوار باشد» به هدف‌های بلندی دست پیدا می‌کنیم.»

محسن مرادی، رئیس دانشگاه آزاد استان خراسان رضوی توضیح داد: «براساس سند آمایش ماموریت‌مان را براساس دو شاخص اقبال اجتماعی و ماموریت آمایشی متمرکز کردیم و تغییرات جدی در این زمینه صورت گرفت. سه ناحیه آمایشی در استان خراسان رضوی تعریف شد: براساس این سه ناحیه، اولویت‌های برخی از واحدها در حوزه کشاورزی و صنایع غذایی، برخی از واحدها در زمینه گرایش به صنعت و فضای کسب‌وکار و سایر واحدها نیز در حوزه بازرگانی، بانک، مسائل مالی و بیمه طبقه‌بندی شده است.» او تأکید کرد: «تغییرات و راهبردهای خوبی برای رشته‌ها با این نگاه تعریف کردیم که «آیا رشته‌هایمان از اقبال اجتماعی مناسب برخوردار است؟ آیا ماموریت آمایشی براساس اقبال اجتماعی به عنوان هاست؟» و به عنوان مثال نیشابوریک شهر نیمه‌صنعتی است، از سوی دیگر قابلیت‌های خوبی در حوزه فناوری اطلاعات دارد. بنابراین رشته‌های ما در واحد نیشابور براساس این ماموریت‌ها تغییرات جدی پیدا کرد. لذا چهار راهبرد را در بحث رشته‌ها دنبال کردیم.» در خصوص این راهبردها گفت: «در اولین راهبرد، رشته‌های جدیدی را از طریق شورای گسترش دانشگاه آزاد طراحی و از وزارت علوم پیگیری کردیم و حالا حدود ۲۲ رشته در مقاطع مختلف به واحدهای استان اضافه شده است.» او ادامه داد: «به عنوان مثال حقوق پزشکی یکی از رشته‌هایی بود که در مقطع کارشناسی ارشد مورد استقبال دانشجویان و مقاطع تحصیلات تکمیلی در شهر مشهد قرار گرفت. رشته دامپروری در شهرستان کاشمر نیز یکی از رشته‌هایی است که به واسطه بحث آمایش در استان جذب دانشجوی بالایی دارد.» مرادی درخصوص راهبرد دوم گفت: «راهبرد دوم جابه‌جایی و تاسیس رشته هاست. رشته‌هایی در استان وجود دارد که چند سالی می‌شود دانشجوی جذب نکرده است که با جابه‌جایی این رشته‌ها به جذب دانشجوی کمک کردیم. به عنوان مثال در واحد کاشمر رشته حسابداری نداشتیم؛ این رشته در واحد بردسکن فعال بود اما دانشجویان بسیار کمی داشت. جابه‌جایی رشته‌ها راهبردی بود که باعث شد دانشجویان در این دست از رشته‌ها جذب شوند. از نظر جذب دانشجوی در رشته‌هایی که جابه‌جا شدند، اسمال هشتصد دانشجوی در مقطع تحصیلات تکمیلی به ظرفیت استان اضافه شد.»

وکلای موسسات حقوقی اکثراً دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاه آزاد، تأکید کرد: «این نکته نیز نشان می‌دهد توانسته‌ایم در این زمینه نیز متناسب با نیاز استان جلو ببریم.»

او درخصوص حوزه نفت و گاز نیز تصریح کرد: «۹۰ درصد از فارغ‌التحصیلان ما در میدان نفتی «چنگوله» که یکی از میداین بزرگ نفتی کشور محسوب می‌شود، فعالیت می‌کنند. این موضوع نیز نشان می‌دهد رشته‌های این استان متناسب با نیاز و آمایش استان بوده و در ادامه نیز درصددیم این مسیر را ادامه دهیم.» ناصری با تأکید بر اینکه قطب رشته روانشناسی در غرب کشوریم، توضیح داد: «این رشته، از مقطع کارشناسی و دکتری در این واحد فعال است و همچنین توانسته‌ایم در این حوزه نیاز استان و استان‌های همجوارمان را تأمین کنیم. در واقع در حوزه آمایشی نیز می‌توانیم ادعا کنیم بهترین دانشگاه استان محسوب می‌شویم.» رئیس دانشگاه آزاد استان ایلام اظهار کرد: «دانشگاه‌های دولتی و موسسات غیرانتفاعی حمایت وزارت علوم را دارند، اما خوشبختانه ما با توجه به کم‌لطفی‌های وزارت علوم نه تنها خللی در ماموریت ما ایجاد نشده بلکه در بحث آمایش و نیاز استان بهتر از دانشگاه‌های دیگر عمل کرده‌ایم.» ناصری در پاسخ به سوال دیگری مبنی بر اینکه پیشنهاد شما جهت بهره‌برداری و تکمیل سامانه چیست؟ توضیح داد: «باید ظرفیت‌های استان‌ها در کنار یکدیگر دیده شده ولی تفاوت در ظرفیت‌ها نیز لحاظ شود.» او اضافه کرد: «در راستای تکمیل این ماموریت باید مکمل یکدیگر باشیم، به طور مثال در هر استان کشور

دانشگاه آزاد باید به عنوان یک قطب انتخاب و مجموعه اقدامات در هر حوزه‌ای، ماموریت دانشگاه در مسائل کلان کشور باشد. مثلاً در حوزه پروژه‌های اقتصادی، این موضوع در مسیری که برای دانشگاه در نظر گرفته شده آمده است و دلیل اصلی آن اشراف کامل ریاست دانشگاه به ظرفیت استان هاست.»

